

3. Összegzés

Mint az előzőekben láthattuk, a koronavírus-járvány és a rá adott állami reakciók alapvetően határozták meg a 2020-as bűnözési trendek alakulását, mind az offline, mind az online térben. Az Europol sajtóközleménye is rámutat, hogy a bűnelkövetők hamar reagáltak a járványhelyzetre, és igyekeztek azt saját céljaikra használni. Az online csalás, a zsarolóvírusok és az álhírek terjesztése jelentős növekedést mutatott ebben az időszakban. Jelentősen megnőtt továbbá a gyermekpornográfiával összefüggő bűncselekmények száma is, valamint az illegális javak *dark webes* kereskedelme. Mindeközben a hagyományos, személyes interakciókra épülő elkövetések száma jelentősen visszaesett tavasszal. A rutintevékenység-elmélet alapján ez nem is olyan meglepő, hiszen ebben az időszakban a társadalom működése jelentős mértékben az online térbe került át a közösségi távolságtartás kívánalmainak megfelelően, ezért a potenciális áldozatok már nem az utcákon, hanem a kibertérben voltak megtalálhatók.

Adatvédelemmel kapcsolatos kérdések is felmerültek. A Google a változó utazási szokásokról tett közzé anonimizált adatsorokat,⁵⁹ míg számos országban a mobiltelefonok celladatainak gyűjtésével próbálják lassítani a járvány terjedését. Ennek hosszú távú veszélyeire azonban nem más figyelmeztetett, mint Edward Snowden, aki évekkkel ezelőtt a hatalmas mértékű állami digitális megfigyelés veszélyeire hívta fel a figyelmet.⁶⁰ Argentínában például az országba beutazóknak kötelező egy, a mozgásukat követő kormányzati applikáció telepítése a mobiltelefonjukra.⁶¹ Norvégiában is létezett hasonló program, ugyanakkor annak használata önkéntes alapon történt. Látható, hogy a járvány során felmerülő kérdések egy jelentős része az adatvédelemre utal vissza.⁶²

Más, a kihívásokra adott válaszok is kritikára adtak okot, például idehaza a rémhírterjesztés tényállásának kiterjesztése a járványhelyzettel kapcsolatos hamis információk közzétételére. Ugyan az aggodalom nem alaptalan, hiszen maga is a WHO is egymásnak ellentétes információkat tett közzé a járványról (pl. az ember–ember közötti terjedés vonatkozásában), illetve később a korábbiaknak ellentmondó ajánlásokat tett (pl. a maszkhasználat és a lezárások hasznossága kapcsán), a sietve meghozott rendelkezést az Alkotmánybíróság nem találta a szólás szabadságot aránytalanul korlátozónak, rámutatva, hogy az csak a tudatosan terjesztett hamis hírek vonatkozásában alkalmazandó, a valós tények terjesztésére és a jóhiszemű tévedésekre nem vonatkozik. Mindezekből azonban látható, hogy nemcsak a fenyegetések, de az azok ellen hozott intézkedések terén is akadnak még kérdések, amelyeket érdemes alaposan megvizsgálni. Számos olyan jogi és technikai természetű probléma van a digitális világban, amelyeknél a szabályozás jelenlegi szintje egyértelműen nem elegendő. A járvány ezekre is ráirányítja a figyelmet, ugyanakkor az érdemi diskurzusra csak a járványhelyzet után, annak tapasztalatai birtokában kerülhet sor.

---

⁵⁹ Korona az adatvédelmen: a Google részben kiteregette lapjait. *Mandiner*, 2020. április 20., https://precedens.mandiner.hu/cikk/20200420_korona_az_adatvedelmen_a_google_reszben_kiteregette_lapjait.

⁶⁰ DÖMÖS Zsuzsanna: Kétélű fegyver a koronavírus-járvány lassításának egyik hatékony eszköze. *24.hu*, 2020. április 5., <https://24.hu/tech/2020/04/05/koronavirus-jarvany-technologia-pandemia-adatvedelem-mobiltelefon-cellaadat-helymeghatarozas/>.

⁶¹ A Nemzeti Bevándorlási Igazgatóság 1771/2020. rendelkezése, <https://www.boletinoficial.gob.ar/detalleAviso/primera/227170/20200326>.

⁶² Európa Tanács i. m. (18. lj.).